

itt is érvényesüljön a szabadság, a mozgékonyosság. Minthogy az intézmény nem készít elő semminemű pályára, egyetlen tanszék sem nélkülözhetetlen, úgy, hogy üresedés esetén semmi sem állja útját a tanszék átszervezésének. Csak az a fontos, hogy a kinevezett tanár személyes értékével, vizsgálatának eredetiségével friss erőt hozzon az intézménybe, akármilyen tudományt művel is. Ép ezért a jövőben minden üresedésnél a testület teljesen szabadon dönt arról, hogy milyen tudomány művelésére fordítsák a felszabaduló költségeket és kit hívjanak meg erre a célra. Evvel biztosítják, hogy az intézmény megmaradjon régi vezető helyén a tudományos fejlődésben.

*

A kirándulások módszertana. A kirándulások fontosságát az oktatás szempontjából erősen hangsúlyozza mindenki, aki a természettudományi oktatás reformjáért lelkesedik. A *Monatshefte für den naturwissenschaftlichen Unterricht* júliusi számában *Max Oetli* foglalkozik avval a kérdéssel, hogyan lehet a kirándulást bekapcsolni a természetrajzi oktatás keretébe. Tulajdonképeni tanításról szó nem lehet a szabadban, mert a tanulók figyelmére nem számíthatunk. Viszont elengedhetetlenül fel kell használnunk az alkalmat, hogy a tanulók a természetes környezetükben figyeljék meg az egyes tárgyakat és öntevékenységük működését elmozdítsuk. Legyőzni való nehézség nagyon sok van, amiről az irodalomban nem esik szó. Oetli itt tízéves tapasztalatából ír le egy pár kirándulást és eredményeit a következő pontokban foglalhatjuk össze.

1. Előre le kell mondanunk arról, hogy kiránduláson hosszabb magyarázatokra igénybevehetnők a tanulók figyelmét. Ép ezért a tanulók elé határozott feladatot kell tűzni, amely valamennyiüknek foglalkozást ad bizonyos időre. Ezt vagy a tanítási órákon tesszük meg, vagy a kirándulás kezdetén. Ezentúl a tanárnak nem marad más feladata, mint segíteni ott, ahol kívánják és ahol tényleg szükséges. Földtani kirándulásokon többet lehet valamivel magyarázni, mert inkább megvan rá a mód, hogy a megbeszélés tárgyát valamennyi tanuló egyszerre lássa.

2. A kirándulás eredményeit valamiképp össze kell foglalni, hogy világosan és jól vésődjenek a tanulók emlékezetébe. A körülményektől függ, hogy ezt a szabadban végezzük-e, vagy a legközelebbi tanítási órán.

3. Az anyag kiszemelésére mindenekelőtt szükséges, hogy a tanár minden pillanatban megvalósíthassa azokat a kirándulásokat, amelyekről a legnagyobb benyomásokat és az öntevékenységre a legbősbőségesebb alkalmat várhatjuk. A kirándulásokhoz igazodjék a tanítás, nem fordítva.

4. A fegyelmezés kulcsa a foglalkoztatás és a bizalom a tanulóknak iránt. Ez fejlesztí erősen önállóságukat is.

A kirándulás célja ne az legyen, hogy mennél több ismereteket szerezzenek a tanulók, hanem hogy örömmel dolgozó derék munkásokat neveljünk. Ez az egész oktatás célja és ha ennek megvalósításához közelebb visznek a kirándulások, betöltötték hivatásukat.

*

A német nyelv tanítása Amerikában. A középiskolai német oktatással foglalkozik *Skinner* az *Educational Review* januári füzetében. Az oktatás eredménytelen, úgy, hogy a középiskolát végzettek legnagyobb része előtt rejtett föld a hatalmas német irodalom. Általános és gyökeres változást kívánnak a tanítási módszerek, hogy megvalósuljon az a kettős cél, amely nélkül eredményesnek nem mondhatunk semmiféle élő nyelvi oktatást. Ez a cél az, hogy egyrészt tudjon a tanuló német nyelven olvasni minden segítség nélkül és világosan, szabatosan el tudja mondani anyanyelvén, hogy mit olvasott, másrészt egyszerű konkrét gondolatait ki tudja fejezni német nyelven legalább is nyelvtani hibák nélkül. A változást attól a reformtól lehetett volna várni, amelyen az újabb időkben esett át a középiskola. Ez azonban nem történt meg.

Az a tizenkéttagú bizottság ugyanis, amelyet a Modern Language Association of America küldött ki, gondos és tartalmas jelentésében nagyon téves szempontokat állított fel annak a megítélésére, hogy az előbb említett célt elérte-e az oktatás vagy sem. Célul ugyanis azt tűzi ki ez a bizottság, hogy a tanfolyam végén tudjon a tanuló valamely eléje tett szöveget olvasni és olvasni-tudását avval bizonyítsa be, hogy valami könnyű párbeszéd vagy prózai elbeszélésrészletét le tudja fordítani, ha szokatlanabb szóknál vagy mondat-szerkezeteknél segítik. Ámde ez egyáltalán nem bizonyítja azt, hogy a tanuló olvasni tud, mert más dolog jól fordítani és ismét más értelmesen olvasni. Hasonlóképp hibás a bizottság felfogása abban is, hogy a növendék avval bizonyítja járasságát a német nyelven írásban, ha bizonyos mennyiségű angol szöveget le tud németre fordítani. Ezek a hibák nagyon rossz hatásúvá teszik a bizottság jelentését az oktatás szempontjából, annál is inkább, mert a College Entrance Examination Board magáévá tette a bizottság felfogását. Azt pedig tudjuk, hogy a középiskolai oktatás Amerikában teljesen a college-ek felvételi szabályzataihoz alkalmazza tanítási anyagát, sőt módszereit is.

Másutt kellene tehát keresni a helyes megoldást. Kiszakított részletek helyett 10—30 oldalra terjedő teljes szöveget kellene a ta-